

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felvétel szerkesztő:	Főmunkatárs:	Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Égész évre	8 kor.	BÉREZ GYULA	BÁNEI JÁNOS	Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.
Fél évre	4 >	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”		
Negyed évre	2 >	A lap szemleli részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra czimezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Az ideges társadalom.

Európa legtöbb népességi rétegének folyton növekvő idegessége a szociálpolitikusok, bölcsészek és orvosok legkomolyabb tanulmánytárgyát képezi. Ez a borzasztó kulturbetegség az öngyilkosságok és elmebajok szaporodásában, a spekuláció-lázban, az újdonságok után való fáradatlan hajszában és ezer más betegség tüneteiben nyilvánul, a melyeket megfigyelni naponta van alkalmunk.

Hiszzen valamennyien félig vagy egészen idegesek vagyunk és oly egyéneket látunk magunk körül, a kik e betegség legkülönbözőbb stádiumában leledznek. Az idegrendszer beteges állapotát beszéd közben éles, ingerült hang, gyakran a legcsekélyebb külső ok nélkül, a mozdulatokban lázas nyugtalanság, társalgás közben a szellemi távollét elárulása és sok más jelenség tünteti föl.

Mindezekről a múlt század első felében még alig sejtettek valamit. Mindenki csendesen végezte a dolgát és meg volt elégedve, ha tisztességesen megkereshette, a mire saját és családjának fentartásához szüksége volt; nem vesztette el bátorságát, ha egyszer-másszor szűkebb anyagi viszonyok közé jutott. Az »idegesség« szót alig ismerték, ez csak korunk és a benne rohamosan fejlődő gőz- és villamos kultúra jele.

A »létezt való küzdelem« korunk jellemző jelszava, s bárha ez a küzdelem szakadatlanul tart, mióta a természetben egyáltalán vannak élő lények, még sem volt még oly heves, minővé a modern államokban az egyes társadalmi csoportok közt mostanában fajult. A hatalmas konkurrenzia megingatta és aláásta a kölcsönös bizalmat, belekergette a tömegeket a nemeset és szépet kegyetlenül eltaposó önzésbe és a legridegebb anyagságnak nyitott utat.

Jövedelmünk a mulhöz képest kétségtelemlen szaporodtak ugyan, de ezzel szemben a társadalmi élethez fűzött igények megkétszereződtek; másrészt a pénz értékének csökkenése alatt szenvedünk, a minek nyomában a

legszükségesebb cikkek áremelkedése jár. Magától értetődik, hogy ily körülmények közt nem szabad elvesztenünk bátorságunkat és erélyesen kell dolgoznunk, hogy szerényen fentartassuk magunkat.

Am az egyszerű, szerény életmóddal nem is elégszünk meg; tele tudóval akarjuk szivni azokat az élvezeteket, melyeket az előrehaladt kultúra nyújt. És ha a mérleg már nem marad egyensúlyban, ha házi gondok gyötrik és sok más kellemetlenség éri a foglalkozásukban türelmettel embereket, lehet-e akkor csodálni, hogy a mindent felforgató hajszában szenvednek idegeik a nagyfokú ingerültség mutatkozik?

De ma már a legszemből ifjúságba hintik el az idegesség magvát. A gyermekeknek alkalmatlan olvasmányok által való túlkorai bevezetése a fantázia világába a szellemi erő fejlődését jelentékenyen csorbítja; hosszabb folytatásnál minden komoly munka iránti ellenszenvet teremt és káros álmódozásba viszi a gyermeket. Még károsabb azonban a gyermekek részére a színház túlkorai látogatása.

Milyen sokat kellene gyermekeinknek tanulniok és mégis milyen keveset találunk köztük, a kik legalább félig-meddig helyesen gondolkodni tanultak és a kik megérdemlik elismerésünket.

Ez a megfelelő lehetőségben szűkölködő magasabb műveltség után való hajszá, az agy-nak (ülterhelése megemészthetlen anyaggal a mai társadalom szenvedésének nem utolsó oka, zója, elrabolja számtalan fiatal embertől a testi és lelki egészséget és idegesekké teszi őket.

A pálnika mértékletlen élvezete nagyon hozzájárul az idegesség fokozásához és a nyomorúság főforrásának tekinthető.

Ha már most az említett kihágások következtében a test rendes működése megzavaratik, úgy legelőbb álmatlanság áll be. De ezen kölyny-segítünk. Hogy csakhamar nyugodt álomba szenderüljünk, néhány csepp morium-oldatot vezetünk a bőr alá és egy-két perc alatt elalszunk. Ennek a következménye azután a morfinisták ijesztő módon növekedő száma.

Félre tehát a csábító álszerekkel, az ész-tompító szeszszel, meg az álomba ringató morfiummal! Egészséges vér kell nekünk, egészséges vér és vidám kedély. Ezt pedig csak egyszerű életmód által érjük el: egyszerű, tápláló, nem nagyon sovány és fűszerezett étel-ek, lehetőleg szesz nélküli italok élvezete és a szabadban való minél gyakoribb mozgás által.

„Az ebek harminozadjáról” (psi tridiatok) folytatást a tavasszal valóban évszakerünk elmékedést a helybeli tót túlzók lapja legutóbbi számának vezérhe-lyén. Arra az irigylésre alig méltó sorsra kívánja ugyanis a nevezett újság mindazokat, a kik nem árulnak vele egy gyékényen. Pedig — úgy pedzi — tót anya adott mindnyájának életet.

Ezek a tót anyák azonban nem érthettek egyet a »Narodnie Noviny« bíléseivel, mert úgy neveltek magzataikat, hogy a t. tót túlzók a már föntemlített kutya-sorsra mondják őket mindenképpen érdemeseknek. Ez azután az őszinte szó, a melynek még emeli a jelentőségét az a körülmény, hogy ugyancsak kaeskringós mű-nevekkell illeik a fenti módon megfeszített hazafakat. Különösen az intelligencia ellen fordul a tót túlzók sziporkázó haragja. Az értelmiség tagjait ugyanis elvezetik pojácáknak, clown-oknak, sőt morfinistáknak és természetesen szűkevényeknek is. Másokról viszont nagy szivbeli fájdalommal vélik megállapíthatni, hogy a nyilvánosság előtt csak alakoskodnak, de otthonuk s sziv-velj belsejében nagy küzdelem vívnak job, azaz pánsz-láv meggyőződésükkel; „oh ezek a tekintetek — így kiált föl a N. N. — ezek semmistik meg a tót rokonság szentéges kötelekét!”

A tót Jeremiás eme siraírmait nem szabad ám túlságos komolyan venni. Jól ismerjük ugyanis ezt a taktikát, melynek célja mindig valamely titkos akció előmozdítása, úgy például jelenleg a hívek buzdítása a ktszű-ben álló képviselő-választások előkészítésére.

Amde az már érdekesen jellemző, a amit a szóban-levő cikkek vezettill mond: „Csak annyit mondok, hogy ez már nem lesz másképp nálunk (t. i. a tót túlzóknál); újságíró urak, kárba vették a munkátok! Nem hiszitek? Figyeljétek csak ide. En például az önk újságát kizárólag „az anyukom” számára a hírovaat kedvéért tartom; plébános urak (mert kevés a plébánoság) évenként bele se kukkant s konyháján van legalább papirus a hűshöz. És mennyit kell szenvednie egy szomszédom-nak hasonló előzetésért: ez valóságos vértanúra meggyőződésének és önk még egyszer sem dicsérték meg őt érte a világ előtt, önk megalkodott mártóniak.”

Ezt a tanulságot, bár kissé naiv szivfömlengést már csak kuriozusképpen is föl kellett jegyeznünk, hogy

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZAJA.

Dalok.

Egy viruló fának árnya alatt állunk
Egyhe tavasz estén a mikor elbáltunk;
Te csak mosolyogtál, nem is fájt a válsz,
Álom volt az egész, álom és semmi más.

Nem virult a falomb, sárgult a levele
A mikor ott ismét találkoztam vele.
Most én mosolyogtam, neked fájt a válsz,
Álom volt az egész, álom és semmi más.

II.

Szeretném egy dalba önteni lelkeket,
Susogó szellőtől elküldenél nekéd,
Susogó szellőtől, csendes nyári este,
Ajkadról egy sóhajd utánam elvess.

Szeretném egy dalba önteni lelkeket,
Susogó szellőtől elküldenél nekéd, —
Virág-fakadaskor indulj majd el vele,
S hagyj nála e kis dalt, lelkeket is vele.

Farkasné Siposs Erzsi.

Körmöczbánya.

(Egy kis tájékoztató Körmöczbánya vidékéről nyaralók számára.)
— A »Felvidéki Híradó« eredeti tárczaja. —
(Folytatás.)

Megérkezés és elhelyezkedés.

Az 1869—71-ben épített s a Garam folyótól Stubnyafüredőig húzódó, 11 alagúton áthaladó, 19 kilométer hosszú vasuti vonal erdőkoszorúta hegyoldalon vezet. E vonal aljában fekszik Körmöcz szabad kir, s főbányaváros. Úgy Budapest mint Rutka felől ide egyszerű lehet jönni napjában. A vasuti állomáson rendszeren bérkocsik vannak, melyek 60 fillérről hozzák el az utazót a városba. Gyalog is lehet jönni, hiszen csak pár percznyi séta. A bérkocsik között az egyik a »Felvidéki Közművelődési Egyesület« tulajdonát képező »Szarvas«-hoz címzett szállóba visz, hol kényelmes és olcsó szobák vannak s mérsékelt áron igen tisztességes ellátás kapható. A kik nyaralni akarnak, azok vagy a zólyomvölgyi »Vadászkürt«-ben vagy magánházakban kaphatnak tetszés szerint való lakást.

II. Látni valók Körmöcz városában.

I. Az alsó városkapu.

A belváros déli oldalán van a városkapu-tér. E térről nyílik a tornyos alsó-városkapu. A városok erődítményeinek rendszeren ez volt a leggyöngyöb része. Kapu volt három: északon, keleten s a most említett déli. A két első le van bontva. Az alsó-városkaputól jobbra-balra nyúlik a város belső részét körüvevő bastyá-kőfal bastyá-toronytól. Az alsó-városkapu (külső kapu) kettős bastyatorony, melyhez hajdan egy nagy árok (várárok) felett, láncon függő hidon (csapóhid) lehetett jutni. Ez az árok jelenleg be van boltozva s benne a Zólyompaták folydogál. A kapu-torony, mely-

ben olyan várkapus-féle ember lakhatott, egészen egyszerű, középkori építmény, szép erkélyes ablakkal s felette a város s az ország czimerevel. Két felső sarkán van a szurokötő, melyen esetleg forró vizet, forró olajat is lehetett önteni az ellenségre. Belső felén két érem alakú domború, köbevésett arczkép van a falba illesztve: I. Ferdinánd magyar király s nejeének Annának arczképei. E kapu alatt áthaladva, olyan városküllés-féle (Zwinger) következik s egy, úgy látszik régibb csapó rostélyllyal ellátott kaputorony, mely alatt áthaladva, a középkori városoknál a szabad terek közül a legfontosabbra, a főterre (Ring) jutunk. E téren van a szökőkút, a Szt.-Háromság-oszlop, melyek szintén a középkorban a legkisebb városból sem hiányoztak. E teret 40 ház környezi (Ringhäuser) s ezeket pedig a várfalak körítik.

A déli hátsóházban a 8. számú ház a »Máriaház«; a keleti sorban a városháza, a városi levéltárral s városi muzeummal; az északiban a m. kir. pénzverő; a nyugatiban a Szent-Ferenciek kolostora igen becses könyvtárral, a mely kolostort Lippay érsek-prímás létesítette. Az egész tér északkeleti része felett emelkedik a fellegvár a vártemplommal.

A víz a városba mint rendszeren szokás volt, a vár vidékéről volt bevezetve.

2. A Szent-Háromság-oszlop.

All egy háromszögű, homorú oldalakkal bíró alépitményből s az ebből kiemelkedő s szentek alakjával díszített oszlopból. Az 1710-iki évben nagy mértékben uralkodott pestis alkalmából 1765—1772-ben*) fölláított fogadalmi emlék 46000 koronába került. Az alépitmény áll: a talpazatból s két igen szép parkány-

*) A selmezbányai is.

szembe állhassuk a tót túlzók közelebb bízton várható szokások nagyrátlásával, a midőn komoly képpel azt akarják vizont elhitetni, hogy a Duna, Tisza és Kárpátok közt elterülő magyar terület összes lakossága nevében fogyasztják a nyomdafestéket . . .

Megeyi élet.

Turóczvármegye közg. biz. elős.

Turóczvármegye közg. bizottsága f. évi május hó 13-án ifj. *Justh György* főispán elnökele alatt tartotta meg rendes havi ülését.

Jelen voltak: *Beniczky Kálmán* alispán, *Grumnicz Géza* kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Berecz Gyula* kir. tanfelügyelő, dr. *Skultety Lajos* kir. ügyész, *Keveczky István* főjegyző, *Borbély Kálmán* főmérnök, *Zathureczky Tamás* arvaszeiki elnök, dr. *Haas Jakab* főorvos, *Keveczky Imre* közigazgatási előadó, *Csepesany Ferencz* ügyész, előadók: *Justh Kálmán*, id. *Bulyovszky Simon*, *Cseréy Emil*, dr. *Lax Adolf*, *Rozsa János*, *Klímó Vilmos*, *Akanits Rezső*, közg. bizottsági tagok. Jegyzők: dr. *Beniczky Akos* és *Akanits Ödön*.

Keveczky Kálmán főjegyző referálta a következő ügyeket:

Justh Ferencz és *Kontsek György* bizottsági tagok elmaradásukat más elfoglaltságukkal kimentvén, elmaradásuk igazoltatik.

Borbély Kálmán főmérnök a mult ülésen jelentést tett arról, hogy *Kontsek Albert* vállalkozó nem teljesíti szerződészerű kötelezettségét a kavics-szállítás ügyében. E tárgyban bizottság küldetett ki a kavicsnak a helyszínen leendő megvizsgálására. A bizottság tagjai voltak *Keveczky István* főjegyző vezetése alatt *Cseréy Emil* és dr. *Lax Adolf*, továbbá *Borbély Kálmán* főmérnök. A bizottság azt javasolja, hogy bár a szállított anyag nem mindenben felel meg a követelményeknek beagyazása azonban mégis alkalmassnak találják; a különbözet azonban a vállalkozó által megteremtendő. Ezzel szemben *Borbély* főmérnök szakközvegek kiküldetését kérelmez. Id. *Bulyovszky Simon* az előad. javaslatát partolja, *Klímó Vilmos* szintén. *Grumnicz Géza* pu. igazgató, *Borbély Kálmán*, *Keveczky István*, dr. *Lax Adolf* felszólalása után a bizottság javaslata fogadtatott el, a mi ellen *Borbély* főmérnök felelbebeszt bejelentette.

Klimáczek Mihály mosóczi lakos csépléshez s ennek befejeztével sajtgyárában a hájtörő eszközésére gözmozdonyt szerzett be a mely ellen báró *Révay Ferencz* felelbebesztélt. A fészoligabiro figyelembe vette a felelbebesztben felhozottakat és kikötésekkel az engedélyt megadta. *Révay* báró azonban a *Klimáczek-féle* teleknek főállal leendő teljes bekerítését kívánja, a mhez az alispán nem járult hozzá. Több hozzászólás után kimondatott, hogy 3-ad fokú határozat előtt *Borbély* főmérnök és *Keveczky Imre* bizotts. tagok helyszíni szemlélt tartisanak. Jelentésük alapján a június havi ülésen fog határozat hozatni.

Medzihradszky M. tót fejelemi ügyében a kir. ügyész bejárterjeszt véleményét, mely másolatban az illetőknél kiadatik.

Schultz F. G. helybeli polgári iskolai tanár részére több szülő engedélyt kér, hogy a latin nyelvűl magán-tanítást tarthasson; ezt a kérest a közg. bizotts. partolólajg terjeszti föl a közzöt. miniszterhez.

Valsza, Jozsef és *Szababánya* községek legelőiknek befásítása áll felmentettek.

Az állami állatorvos jelentése szerint az állategészségügy megfelelő. *Surgeti* az ebrendtartás szabályozását, a mire az alispán felhivatik.

Előadott még több utadó leirasi ügyet, a melyek mind az előad. javaslata szerint intéztettek el.

Dr. *Haas Jakab* vmegeyi főorvos jelentése szerint a közezségügy az elmúlt hó folyamán nem volt jó-

zatu fokozatból. Sarkain pedig szentek alakjai vannak; a homoru oldalakon a védő szentirásból vett jelenelek (Uj-Szövetség) domborművei kápei. Északi, keleti s déli sarkok vannak. Az északi sarkon alulról: Szent *Sebestény* nyilakkal átölve, a pestisnek vadász és cselölöv tarsulatokkal a védőszentje; felette Szent *József* a kised Jézussal, mint annak a nevelő atyja. A keletin alulról *boromei Szt. Karoly* milanói érsek, nagy hirtterjesztő; felette *Xaveri Szent Ferencz* a jezsuita, *Judia apostola*, ki kagylóval keresztelte egy fiút. A déli sarkon alulról *Szt. Venczel* a jámbor pasztor, mellette a védelmet kereső baránnnyal; felette *paduai Szt. Antal* a kised Jézussal. Középet *paduai Szt. Antal* és *Xaveri Szt. Ferencz* között *Szt. Borbála* kehellyel, a béke olajágával. Ugyancsak középet *Szt. József* és *Xaveri Szt. Ferencz* között: *Szt. Kelemen* pápa, a bányászatanak a védőszentje bányász jelvényekkel.

Az alptéreny elején nyugatra *Szt. Rozáliának* a fekvő szobra van. *Szt. Rozália* a pestis védőszentje. Előtte oltár, mely fölött már az oszlopon alexandriai *Szt. Katalin*, *Körmöcz* városa védőszentjének a szobra van, fel kerekkel (*Körmöcz* cimere), lábainál palossal nyitott kereket tartó angyallal (tudományosságának a jelképe); felette ugyancsak angyal vértanu koszorúval (*Szt. Katalin* keréke tőle). *Szt. Katalin* felett áll *Szűz Maria* szobra s e felett *Gabriel* arkangyal, kinek kezében mint Isten küldöttjének lilium van. Az oszlop teteje tulajdonképen a *Szt.-Háromság*, mely a földgömbön álló, kigyófejre hágó *Szűz Mariának* arany koszorúval való megkoronázatásának jelképezi. 1891—1895-ig *Szűz Gyula* szobrász restaurálta 2400 koronáért. Az emlék barvek-stilben van építve. (**)

(Folyt. köv.)

(**) Bővebb leírása *Uzálky József* tanácsnak „A körmöczbányai *Szt.-Háromság*-oszlop” című tanulmányában olvasható.

nak mondható. A betegedések legnagyobb számát a tudó és torok-hurutos és jobos bantalmi szolgáltattak. A halálazasi százelek azonban normális maradt. A heveny fertőző betegségek közül előfordultak: *Kanyaró* Turánban 3. *Vörheny* Szucsányban 2, *Podhragyon* 10, *Kliesnyben* 3, *Mosoczon* 1, *Stubnyafurdon* 1. *Ronsosoló* *torokból* *Turóc-Szt.-Mártonban* 1, *Szucsányban* 2, *Prie kopán* 7, *Turánban* 2, *Ruttán* 2, *Kliesnyben* 6. *Bökhurud* *Szucsányban* 8, *Suttón* 10, *Turan* 3, *Noicsó* 5, *Szkleuo* 4, *Jaszenovó* 1. *Hasihangyász* *Turan* 1. A kelő öv-és gyöngyintézkedések mindenütt foganatosítottak. Az iskolába és ovodába járó gyermekek a szükséghez képest megvizsgáltattak. *Szucsányban* egy 72 éves embeget asszony a lipót-mezei tevelődába szállítottat. A helybeli kórházba is felvettetett egy embeget férfi, ki néhány nap mulva meghalt. *Olvosrendőri* beonzolas egy esetben tartatott *Szkleon* egy 2 éves kis fiu hulláján, a ki vízbe fult. Kiállított 19 orvosi bizonyítványt és 22 orvosi látleletet, valamennyi könnyű testi sértésről.

Grumnicz Géza kir. tanácsos pénzügyigazgató jelentése szerint az állami egyesenes adók befizetése az elmúlt hónapban 6000 koronával kedvezőbb a mult év hasonló időszakához képest miert is külön intézkedést nem javasol.

Berecz Gyula kir. tanfelügyelő jelentése szerint a vrczkói és folkusfalvi állami iskoláknak felépítési ügye immár biztosítva van, s minden valószínűség szerint ezek még ezen évben felépülnek. A vrczkói építkezéssel *Neumann Nathan* csaczi, a folkusfalvi építkezéssel pedig *Komarda Istvan* szucsányi vállalkozó bizatott meg *Bejelentette* továbbá, hogy a vall. és közzöt. m. kir. miniszter ur a *Kostyánba* felállítani tervezett állami elemi iskola építési költségeire 5000 koronát méltóztatott engedélyezni. Most már a közzögen all, hogy melyelőbb legyen iskolája.

Az elmúlt hó folyamán meglátogatta az ábrahámfalvi, tótrónai, jaszenovói, briszyai, hadvíghaji, hajt és stubnyafurdoni iskolákat, továbbá a turóc-szt-mártoni állami polgari leányiskolát.

Borbély Kálmán főmérnök bejelent és ismerteti az ipartérügyelet újabb beosztását.

Keveczky Imre közigazgatási előadó havi jelentését lapunk más helyen mutatjuk be.

Ifj. *Justh György* főispán felhalmozást kér, hogy amennyiben a közpólt körjegyzőség betöltetnék, a megválasztandó körjegyzőt anyakörművezetőül leendő kinevezetésre javaslatba hozhassa, a mhez a bizottság készséggel hozzájárul.

Turóczvármegye közigazgatási állapota.

Keveczky Imre vármegyei közigazgatási előadó a közg. bizottságnak f. évi május 13-án tartott ülésen terjesztette be jelentését az 1901. év elmúlt szakáról, mely jelentést közzöveki voltánál fogva a következőkben közölünk:

A mezőgazdasági állapot ismételen nem biztat kedvező eredményre. Az ősi vetések ugyan jól telek-tek áll, de a fagyos, szeles tavaszi időjárásról sok szonvedtek. Különösen a roz-s-vetések, hol a roz időjárás mellett még a csigák álls is megtámadtattak 60—70%-al esőkentették az eredményt. A nyirkosabb talajokban a felső járás egyes helyein kiszáradt alá kerültek. A megye középészén kifőgatalan vetéseket is láthatni s az általános veszteség 30—40%-ra tehető. A buza-vetések a károsodások ellen ellenállóbbak s a veszteséget kedvező időjárás esetén még kiveherhetik.

A tavaszinak vetése április hó elszejével vette kezdetét s a kedvezőtlen időjárás folytán a munka csak a mult hét folyamán fejeztett be. Az eredmény a tavaszi és nyári időjárásról függ, különben az elvetett mag általában szőpen tel.

A burgonya ültetése jó körülmények közt most folyik, egyes helyeken már be is fejeztették. A nagyméltóságú földművelésügyi miniszter ur gondoskodásának tárgyát képezi új burgonyafajták meghonosítása, a menyinyben a helybeli burgonya a penészgomba általi megtámadtatásnak van kitéve. E végből a miniszter ur közezségéből négy kosirakomány jó minőségű burgonya érkezett a megyébe. Márselelt 2 korona aron osztattott el, egy vagyon pedig kísérletképen a kísérlet eredményének pontos meghatározása fejében, megbízható gazdáknak engedélyt nyújtva beosztattott rendelkezésre.

A mult év roz termése miatt a takarmányhiány mindinkább általánosabb lett s a takarmányonyének növeése a hűvös idő miatt eddig gátolva volt. A löherék állása különben igen szép, melegebb idő beálltával kedvező eredményre biztának.

A szarvasmarha és a takarmányhiány következtében hanyatlott. A visári felhajtások elég nagyok, de vevők hiányában a forgalom szűntet.

Az apállatok tavaszi kiosztása a közezségek közi megtörtént, elosztott összesen 45 darab bika, és 17 darab kan. Az elosztott bikák közt 36 darab tyról importból származott, 9 darab pedig helybeli tenyésztőktől vásároltatott. Ezen felül helybeli tenyésztőktől 33 darab tiszta és sikerült keresztettségű bika szerettetett be, melyek a szomszédos megyékbe szállítottak el.

A folyó évben megtartandó állatdíjazások előjaira 600 korona összegben engedélyezve a nagyméltóságú földművelésügyi miniszter ur által. Az állatdíjazások ismétlődése a gazdakat a tisztavirtu tenyésztés buzgóbb felkarolására szöztözi s hálás köszönettel tartozunk a miniszter ur 6 nagyméltóságának, hogy ilyen állatdíjazás megtartását már harmadizbon lehetővé tenni kegyeskedett.

Mint fontos tárgyat még megemlítendőnek tartom a folyton tartó kívándorlást Amerika felé, — mely körülmeny folytán a már most is nagyon érezhető munkálvány még inkább érezhetőbb lesz, sőt válóság is lehet. A kívándorlás ellen teendő intézkedések legelőbb időre járnak bekövetkezett. Amár be kell vallani, hogy még az Amerikába vándorolt munkások eddig észlelt keresete alább nem száll, a kelő intézkedéseknek megtetele e baj ellen jóformán lehetetlen.

Turócz-Szt.-Márton 1901. évi május hó 13-án.

Keveczky Imre, közigazgatási előadó.

A kralováni vízmű.

A Vág-folyónak Kralovántól Sztracsnoíg terjedő szakasza vidékünkön a legalkalmasabb nagyob vízművelétesítésre. A Vág itt már bővízi, esése pedig elég nagy.

A Vág- és Arva-folyóknak egyesülésétől nem messze, *Buila György* Arvavármegye alispánja, *Kralovászky Janos* kralováni földbirtoos és *Fabian Lajos* budapesti mérnök szándékoznak a vízi erőt víziművek segítségével ipari célzokra felhasználni.

Arvavármegye alispánjának személyes érdeklésége következtében a földművelési miniszter *Liptóvármegye* alispánját delegálta a vízmű engedélyezésére.

A helyszíni tárgyalás május 9-én volt. A tárgyaláson a különbözö hivataloknak képviselői és számos magán-érdekelte jelent meg.

A tervezet szerint a kralováni fahíd alatt, ettől 225 méterre, egy gát építették, a mely a Vág vizet csatornába terelne. A csatorna hossza mintegy 4 kilométer volna. Először mint nyitl csatorna a Vág balpartján volna elhelyezve, majd a Vág balpartján volna elhelyezve, majd a vasuti tunnellnek Kralován felé eső vége táján egy külön hídon a jobb partra volna átvezetve. A nyitl csatornából a víz zárt vascsövekbe kerülne, a melyeken át a víz a turbinákhoz jutna. A turbinai telep a vasuti tunnellnek Turóczmegye felé eső végének a közelében van tervezve.

A létesítendő szándékolt műcsatornában 35 köbméter víz vezetetnék. Ez a vízmennyiség 9 méter magasból esne a turbinákra és 2000—2500 lóerőnyi villamos erőt fejlesztené.

A villamos erő az egész vidékre, körülbelül 70 kilométer távolsáig, elvezethető és a különbözö gyárak, kisebb, nagyob ipartelemek munkacseréjét szolgáltatná. Felhasználható a közezségek világítására, esetleg vasutak hajtására és a mezőgazdasági munkáknál is.

A vízami létesítések legnagyobb akadályá az, hogy a Vág folyón századok óta nagyban folyik a tutajozás. Ennek az olcsó szállítának a sértelen fenn-tartása Arva és *Liptó* összes erdőbirtoosainak fontos érdeke.

A tutajozás bizonyos vízmennyiséget igényel. A vízmennyiség a megállapításnál hosszabb eszmecserre fejtődött. Az eredeti tervezetnek lényeges adatainak szükséges lesz és remélhetőleg így az összes érdekek csorbítása nélkül, a nagyszabású mű létesíthető lesz.

Az összes meglent hatóságok és a magán-érdekeltek is a kérdés nagy jóindulattal tárgyalták, avval a kívánással, hogy a vízmű csakugyan rövid idő alatt meg legyen, mert az olcsó munkaerő teremtése által vidékünknek gyors felvirágzása remélhető.

Tervezve van, hogy ezen villamos erő *Rózahegy*, *Liptó-Szt.-Miklós*, *Alsó-Kubin*, *Zsolna*, *Ruttika*, *Turóc-Szt.-Márton* és *Besztercebány* városokba bevezetessék és ezeken a helyeken már letező fonó-, faanyag-, bőr-, műtrágya-, sör-, butor- stb. gyárak jelenlegi gőzhajtó erejét pótolja, a mi ez uton 40—50%-kal olcsóbbá válnék.

Hazánkban ehhez hasonló nagymérvű vízlerőmű csak egy van, tudniillik az *ikvári*, mely *Sopron* és *Szombathely* városok világítását és közúti vasutait a szükséges hajtó erevel látja el.

Kivánatos tehát, hogy ezen vidékünk iparára, egész gazdasági életére oly nagyfontosságú vállalkozást az illetékes ténylezők a leghatározottabban támogatassék, annyival is inkább, mivel kezdetleges, fiatal gyárapunk sok mindenféle nehézséget kénytelen megküzdenni, s ha e küzelemben eltáalna névni, a lakosság egy része is valóságos helyzetbe jutna. Nemcsak az érdekelte vállalkozók és gyárosok ügye ez, hanem mindnyájunké s ezért lehetetlen azt az aggodalmunkat elhaltatnunk, hogy ez az életrevaló ügy mint anyai sok más a különbözö bizottságok, tárgyalások stb. retortáiból úgy kerül majd ki, hogy mindenkinek emegy töle a kedve. Bar csalódnak e részben!

Az érdekes tárgyalás után nagyszerű alispáni ebéd volt, a mely jó kedéllyel az esti vonatok indulásáig tartott.

Hogy az ebédén a munka komoly emberei vettek részt, abból is következtethetjük, mert felköszöntö egy sem volt.

K. B.

Mezőgazdasági takarékpénztár Znióváralján.

Érdekes és meglepő mezőgazdaságunkra nagy fontossággal bíró ctekezlet folyt le e hó 12-én *Znióváralján*. Egy — a mezőgazdák részére *Znión* alakított takarékpénztárról szól, melynek kezdeményezője dr. *Messinger Mór*, zniói ügyvéd, ki faradságot nem ismerő buralgommal s agiltással törekszik e közzöznem s különösen mezőgazdánkra általánosnak igékező intézmény megvalósításán. Az érdekeltek népes volta, de különösen a nagyszámú részvényjegyzések s az a körülmény, hogy az alapító részvényesek névsorában megyének

vezelő férfiank névsorával találkoztunk, fényesen bizonyítják, hogy a turóczi felső járásban megvan a kedvező talaj s a szükség érzete egyáltalán nem volt oly intézet, mely a mezőgazdák hiteligenek kiellégítésével foglalkozt volna s ezért a mezőgazdák túlnyomólag a turóc-szt.-mártoni pénzügyintézetek voltak utalva, a melyek nagyobb részt — konkurrenca hiányában — aranytalánl drága hitelt nyújtottak. Az új takarékpénztár tehát hivata van a verseny által egész ségessébbé hitelvizonyokat teremteni, de másrészt hazafias missiót is hivata van teljesíteni, mert a népnek a nemzetiségi intézetektől való függését megszüntetné.

Értekezleten, melyen Justh Ferencz, országgyűlési képviselő elnököl, jelen voltak: Akantisz Reszós, Somogyi Géza, Keviczky Imre, dr. Lax Adolf, dr. Kardos Simon, Bertsch Ottó, Tliesch Károly, Babuschek Ede, Spitz Gusztav, Viadar Janos, stb., az Arvai Hitelintézet részéről, mely a részvények 1/3-át, 20,000 kor. értékekben jegyzi, Mutnyánszky Jenő nyug. fozogalbiró és Schein Henrik czegegyszó. Többek szakszerű felszólalásai után az alapító értekezlet elhatározta a takarékpénztár megalakítását 60,000 korona részvényökével. Az alapisban részt vesznek, az értekezleten megjelentek közül, ifj. Justh György főispán, Beniczky Kálmán alispán, Berecz Gyula kir. tanfelügyelő, Keviczky István főjegyző, Zorkóczy Tivadar fozogalbiró, Rosza Janos ág. ev. esperes, Zahurecz Imre arv. úlnök, stb., s már e férfiak részvétele biztosítja az új intézet prosperaritását s az abban való bizalmat pedig teljesen megújítja. Az alapító részvények jegyzésének határideje, június 15-ke után, 10 óráig az alakuló közgyűlés s így az új intézet nemcsak megkezdte működését, melyvel hivata lesz a turóczi mezőgazdaságnak új tamszt s föllendülést adni. P. E.

Egyesületi élet.

Az Országos Polgári Iskolai Egyesület *Tátravidéki Köre* f. h. 19-én tartotta évi rendes közgyűlést Késmárkon. Részt vett ezen Turóc, Arva, Liptó és Szepes megyék területén működő polgári- és felső kereskedelmi iskolák tanarai és tanítói közül mintegy negyvenen és szamos vendég a város intelligenciájából. A turóc-szt.-mártoni allami polg. és felső kereskedelmi iskolát heten képviselték. A közgyűlés az allami iskolák zajterében folyt le a megállapított program szerint. Elsőnek Rissányi József (Alsó-Kubin) kőri elnök tartalmas s polgári iskolák reformját illető fontos, tájékoztató beszédét nyitotta meg a gyűlést, melynek legaktuálisabb tárgya az egységes VII. osztály polgári iskola kérdése volt, melyben a kőri elnöke lojaliss nyíltsággal érvényt szerzett az országos egyesület vezetőségére állásponjtjának a Dévidéki Kőr legutóbbi mozgalmaival szemben. Ugyan e tárgyról tartott felolvasást Glott Ferencz II. útkar (Késmárk), melyben a közokt. miniszternek az orsz. költségvetés tárgyalásán tett kijelentéséből kiindulva ez iskola reformjának az Orsz. Polg. Isk. Egyesület által előlalt álláspontjának gyozelmére következtetett s ebben a polg. isk. tanároknak ez az iskolára szerzett eddigi jogainak gyozelmét is látja. Felolvasott még Szava Janos (Alsó-Kubin), ki a nemzeti nevelés idealjáról s azok csezkéiről értekezett tartalmas szimpatikus modorban. E főbb tárgyakat megelőzték a pénztári és titkári jelentések s Zorkóczy Ede (Késmárk) gyakorlati tanítása a csillagászati földrajzból képek vetítésével, melynek biralata Bacsanýi József igazgató (Gió) s Keóthy Wiadimir tanár kerettek föl. Az indítványok során Keóthy Wiadimir, a kőr főtitkára az ügyrend kiegészítésére vonatkozó indítvány tárgyalattot, mely elnök beszámolója után alet alkalom. A gyűlés az iskola foziserelésnek s a város nevezetességeinek (tört. nevezetesség tlemploiai, Thoköly vár, szövískola) megtekintésé s 50 terítékű banquet követte, melyen a poharköszöntők egész sora következett, melyekből kiemelkedtek a Wlaccsis miniszternek, Morlin oszt. tanácsosra, Lad egyesületi és Rissányi kőri elnökre mondott toasztok. A Kőr jövő közgyűlést Turóc-Szt.-Mártonban fogja megtartani.

HIREINK.

— Személyi hir. Ifj. Justh Györgyné, Turóczvármegye főispánjának neje, hat heti távollét után a mult héten tért vissza családjaival együtt Necczpálra. Főispánunk neje tudvalegőleg a drezdai dr. Lahmann-féle sanatoriumban tartózkodott, mely — mint örömmel értesülünk — igen jó hatást gyakorolt.

— Központi választmány. Turóczvármegye központi választmánya f. h. 13-án Beniczky Kálmán alispán elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a képviselő-választók nevéjegyzékének összeállítása alkalmából fölmerült ügyeket tárgyalták és intézték el.

— Egyházi ünnepség Znojváralján. Mint znojváraljai levelezők írja, ott a rom. kath. templomban a mult vasárnap kegyeletes szép ünnep volt. Ekkor szentelte föl Benisec Imre esperes a Drosz imre által ajándékozott remek kivitelű fel doborművet, mely az egyik ottl díszelül szolgál. Ugy halljuk, hogy a nevezett az ottani rom. kath. iskolai alapra is 2000 koronát szándékozik adományozni.

— A turóc-szent-mártoni Magyar Olvasókör közgyűlést a mai napon delután 2 órakor saját helyiségében tartja meg. Igen óhajtott lenne, ha az olvasókör tagjai ezt alkalmat használnák föl arra, hogy az olvasókörről szemben fennálló kívánságukat nyilvánítsák. Minthogy mindenkinek nemcsak módjában, de jogában is áll, hogy a kör felviragoztatására irányuló véleményét nyilvánítsa, sőt ez mindenkinek erkölcsi kötelessége is, a mi éppen ma, a közgyűlés alkalmából eshetik meg a legtermésze-

tebb módon, azt hisszük, hogy azok, a kik e tárgyat a mult hetekben mozgalmat indítottak, ezt az alkalmat fel fogják használni. Minden oly törekvést, mely a Magyar Olvasókör életének fellendítését célozza a legmelegebben üdvözölünk és ezéla lapunk hasábjait is rendelkezésre bocsátjuk. Minden oly törekvést azonban, a mely a magyar társadalomnak megölését vonná maga után, nem helyeselhettünk különösen addig nem, mig nem történet a kiértekelte arra nézve, hogy a mi kifogásolni van. Az házilag, a rendes forumok betartásával orvosoltassék. Ha mindez megtörténék és meg sem lenne eredmény, mig mindig elegendő idő marad a gyökereibb reformokra. Bizunk a magyarság józan felfogásában és reméljük, hogy a mi az ellentétes mozgalmat megindította, az most nyugodt és higgadt tárgyalás után el fog enyészni és a Magyar Olvasókör ezentül is magában fogja egyesíteni nemcsak a turóc-szt.-mártoni, de az egész vármegyei magyar intelligentiát is.

— Meghívó. A valcsai rom. kath. fiú- és leányiskola f. h. 19-én este 7 órakor, szegény-orso gyermekeké javára színelőadást rendez. Színre kerül: „Tündéraladás. Belepti jór első hely 1 kor, második hely 60 fill. — Mindenestere örvendétes körülmény, hogy Valcsán magyar színelőadást lehet rendezni. Ez a hazafias érzelmi iskolaszéken kívül Ulrich Margit tanítónőnek érdeme.

— Öngyilkosság. Ugy látszik nálunk is beteljesedik, hogy az öngyilkosság ragadó betegség. A mint egy eset fölmerül, csakhamar akad párja. Nemrég emlékeztünk meg a hazi sajnálatos eseményről, most meg azt írja mosóczi levelezők, hogy ott *Szawesnia* Mihály jómódú gazda szintén elmeszette torkát és azonnal meghalt. A jómódú gazdaember teltének oka teljesen ismeretlen; még hozzátartozói sem sejtik, hogy mi vihette végzetes elhatározására. Edes anyja, felesége és két kiskorú gyermeke siratja.

— Tekepalya megnyitás Rutlikán. A kassa-oderbergi vasut főmühelyi tisztviselői és művezetői már évek óta barátságos öszvegyotelekekkel s dokumentumokkal azt a jó viszonyt, mely ezt a tetteletet jellemzi. A munka írádalmi után a valóban diszesen és igen cseleszerűen berendezett tekepalyánál szoktak a nyári idényben találkozni. Ezt a kedélyes és tetszedző szórakozást a mult héten kezdték meg. A megnyitón együtt láttuk a főmühely tisztikarát, valamint az allamasi tisztviselőket közül is többséket.

— A pénzügyigazgatóság Liptóban. A liptóvármegyei közig. bizottság évi jelentésében utalva arra a körülményre, hogy az alsó-kubini m. kir. pénzügyigazgatóság teendőinek 1/4-öd részét Liptóvármegyéből meríti, tekintettel továbbá arra, hogy a pénzügyigazgatóság Arvában már annyira meghonosodott, hogy annak Liptóba való áthelyezését nem is kérelmezhetik, aziránt fordultak a pénzügyminiszteriumhoz, hogy Liptóban külön pénzügyigazgatóságot állitson föl. Teljesen méltányoljuk a liptóiaknak ezen törekvést, de ha Arvában külön pénzügyigazgatóság maradna, úgy Turóc is remélhetné, hogy külön pénzügyigazgatósága legyen. Ha jól tudjuk, különben is teremben van, hogy minden vármegyének meg legyen a maga pénzügyigazgatósága.

— Lopas. Tótrpánuk az utóbbi időben rendes szokásává vált a szerdánál ifjuságunk, hogy esténként néha a késő éjjeli órákig is álldogál az utcán és annak csendjél kurjongatással s más duhajkodással zavarják. Megeszik azt is, hogy egy-egy udvart ellepnek és ott a gazdasági szerszámokat felforgatják, az istállóból a marhákat kivezetik és elkergetik; másnap azután körörvendye nevetik a megremült tulajdonosnak aggodalmat. Megesik az is, hogy ilyen éjjeli expedíciók egy-egy liba, kacsa, tyúk is áldoztat esik, melyet aztán valahol elfogyasztanak a duhajkodó legények. Legutóbb pedig már arra vete-metnek, hogy *Dobák* Janos eszimidia-mesternek egy süldő disznóját hajtottak el. A nyomozás megindult, de meg nem akadtak a tettesekre. Ezt a terghatal állapotot az előjárásnak, közigazgatási hatóságoknak, meg a csendőrségnek közös erővel kell megszüntetniük. Rendezett vizsnyok között ilyeneknek nem szabad előfordulnia.

— Az új necczpali körjegyző. Jellinek Bertalan necczpali körjegyző s szacsányi körjegyzőség vezetőségével bízatom meg, helyének betöltése végett f. h. 13-én tartották meg a választás, mely alkalommal Reisdán István jelenlegi helyettes körjegyző választott meg nagy lelkesedéssel.

— Dr. Fabian László, a kassa-oderbergi vasut hivatalnok, lapunknak is munkatársa, a mult héten a kolozsvári Ferenc József tudomány egyetemén avatott föl a jogtudományok tudorává. Gratulálunk!

— Kirandulás. A szacsányi tanítógyűlésről lapunk legközelebbi számban fogunk megemlíkezni. It csak azt említjük föl, hogy az egyesület tagjai közül 34-en kirandultak a báró Révay Gyula hatalmas parkjának meglátogatására, hol kelő kalauzusa mellett megtekintették a gyönyörű üvegházat és halastavakat. Innen gyalog mentek át a jőkarban tartott erdei úton Szaklabanya várába, hol a bérő *Línks* József valódi magyar vendégszeretettel fogadta, kalauzolta és vendegelte meg a népokatókat. A kirandulókat az sem igen zavarta, hogy ott tarlóközűs alkati hatalmas zivatar keletkezett.

— Képviselőválasztási szervezkedés Kőrmezőhányán. A kőrmezőhányai képviselőválasztások aprilis hó 30-án este 6 órakor előlrekezeset tartottak a tűzoltóaktánynál, a hol Rakovszky Imre, eddigi szabadelvű párti elnök vezetése alatt a teendőkről tanácskoztak. Abban állapotok meg, hogy f. h. 5-ére vasárnapra, összehívják az egész kerület választóit

pártsszervezkedő gyűlésre, amikor is pártállást foglalva megállapodnak majd a képviselőjelöltek személyében. A falragasok már ki vannak függvesztve a Szarvas szallót jelölt meg találkozhoyhül. A hangulat az eddigi képviselő Chabada József mellett van, aki az egész kerület öszaitan bizalmával rendelkezik.

— Vonalbeutazás. Kőri Antal kir. tanácsos, a kassa-oderbergi vasut dízletvezetője, a mult hét folyamán *Ditrich* Ottó forgalmi főnök kíséretében beutazta az arvávyögyi vasutat.

— Az abrahamfalvi tanítógyűlésről szóló mult-kori tudósításunkból egy egész bekezdés kimaradt, a mely arról adott hírt, hogy *Berecz* Gyula kir. tanfelügyelő ezen alkalommal nyújtotta át Kristofcsák Lajos áll. iskolai tanítónak azt a 100 korona jutalmat, a melyet nevezett részére a vallás-és közokt. m. kir. miniszter engedélyezett a magyar nyelv sikeres oktatása körül szerzett érdemeiért. A kir. tanfelügyelő lelkes szavakban emlékeztet meg a fiatal tanítónak buzgó munkásságáról és öt további kitartó működésre serkentette. Ugyancsak itt említjük föl, hogy a gyűlésen Rosza Janos ivánköfalvi ág. h. ev. lelkes is részt vett, a ki különben mindig jelen van minden oly tanügyi mozgalomnál, mely a vármegye hazafias népokatás ügyének előbbre vitélet célozza. Ugyanezen ülésen választást meg az új tisztikar, *Ulrich* Vendel képezdelt tanár elnöké, *Rádatócsky* József állami iskolai tanító alelnöké, *Kristofcsák* Lajos áll. tanító pedig jegyzővé.

— Ipartestület Zolyomban. A mult vasárnap Zolyomban az iparosok nepes gyűlést tartottak, a melyen kimondották, hogy ipartestületé alakulnak.

— Tisztújítás Liptóban. Részleges tisztújítás lesz Liptóban f. h. 23-án, a mikor az üresedésben levő vármegyei tisztviselői állásokot fogják betölteni. Az alkalommal fog választás alá kerülni az alispáni állás is, a mely Palugyay Gyula alispán lemondásával üresedett meg és a melyet eddig Jób Marczel helyettesített. Ezt megelőzőleg f. h. 19-én, a liptómegei szabadelvűpart tart bizalmas értekezletet a Fekete Sas szallóban abból a czélből, hogy a tisztviselői választásoknál az egyöntudó eljárás biztosítsa.

— Új allategészségügyi felügyelő. Nemrég *Liptó-Szent-Miklós* székhelyű új allategészségügyi kerület szerveztetett a melynek vezetésével a földmívelésügyi m. kir. miniszter Frindt László allategészségügyi kir. segédfelügyelőt bízta meg.

— Hóladajáték majus derekán. Liptó-Szt.-Miklósról írja levelezők: E héten a helybeli allami polgári fiúiskola növendékei osztályfőnökök vezetése mellett kirándulást tettek a Csorba-tóhoz. A tó közelében a kirándulók meg anyhi havat találtak, hogy egy ideig hólabda dobálással mulathattak. A tónál a tó bérője jól megvendegelte a vig tanulókat.

— Vizsgalatt. E hét elején éjtették meg a turóc-szent-mártoni all. felsőkereskedelmi iskola felső osztályban az ösztyelvizsgalattok, a melyek alapján 32 beirt tanuló közül 28 tanuló érettség vizsgalatra bocsátottak 1 tanuló visszalepett a vizsgalatt előlt, 4 tanuló ösztyelműletre utasítottak. Az érettség vizsgák irásbeli része pétéken vette kezdetét s jövő pétékig tart.

— Leikifurdalás. Liptó-Szt.-Miklósról írja levelezők: E héten beallit egy vidéki paraszasszony öz. Schauer Rozalia boljába és négy koronát ad át neki azon megjegyzéssel, hogy a kereskedőnő a mult évben vasárnap alkalmával négy koronával többit adott ki egy öt forintos bankból, mint a mennyit kellett volna. A paraszt-asszonyt, allitása szerint, azóta leikifurdalás bantotta és eltökélte magát a pénz visszaadói gazdájának. A jámbor szívű kereskedőnő a bünbánó asszonyt megajándékozta.

— Arva és Liptó vármegyei vadászati eredménye. A helybeli kir. erdőfelügyelőséghez történt bejelentések szerint az 1900. év folyamán Liptóvármegye területén a következő vadak éjtettek el: szarvas 3 drb., őz 744, zerge 19, vadlisztnó 58, mezei nyúl 280, különféle emős (hasznos vad) 4, sikekfajd 27, nyirfajd 24, öszármadar 250, fogoly 48, fűj 11, haris 16, vadlúd 1, vadruca 18, gem 4, erdei szalonka 13, vízi szalonka 1, vadgalamb 14, fenyves és huros rigó 13, különféle szárnyas (hasznos vad) 161, medve 9, borz 11, vidra 3, hiuz 3, vadmacska 2, róka 329, nyest 80, görény 11, menyét 11, különféle emős (kártekvony vad) 9, sas és keselyű 6, sólyom, kánya, ölyv és verese 101, bagoly 10, varju, szarka 197, különféle szárnyas (kártekvony vad) 4, kőbor kutya és macska 146, öszszesen 2641 drb. — Arvamegyében a következők: őz 142, vadlisztnó 46, mezei nyúl 200, sikekfajd 4, nyirfajd 7, öszármadar 10, fogoly 9, vadlúd 1, vadruca 51, gem 8, erdei szalonka 1, vadgalamb 1, borz 9, vidra 17, vadmacska 1, róka 188, nyest 50, görény 20, menyét 4, különféle emős (kártekvony vad) 7, sas és keselyű 8, sólyom, kánya, ölyv és verese 69, bagoly 1, varju, szarka 37, kőbor kutya és macska 19, öszszesen 919 drb.

Szerkesztői üzenetek.

M. Stubbyártud. Bármily szenzatis is a beklüdtött hir, azt mégsem közölhetjük: a dologról különben magunknak is van tudásunk. — P. E. Znojváraljai. A mozgalmat kérem figyelemmel kíséreni és minden fordulórtól értesíteni. A választást minden tekintéshöl üdvösnék tartjuk. — Z. K. Halyok. Kettő között kellett választanunk. Vagy megkurtítani félere, vagy két ízben közölni; mindkét esetben vesztett volna hasznából. Így jóvá számunk hozza teljes egészében. — Cs. I. Zsolnán. Pünkösdi számunk számára kerjük az ünnepi cikket K. B. helyben. A további száms közreműködését kerjük. Csak úgy föllétehet meg fordulatunk, ha mindenki a ki arra hivattot, hozzájárul a lap szellemi színvonalának fenntartásához. — F. Kőrmezőhány. Elhatározását kérem sürgösn tudatni, nehogy kétszer kelljen szedni!

Kaiser-féle mell-czukorkák — köhögés és huruthnál —

● Biztos hatása 2650 ●
kőgyógyúzóleg megerősített bizonyítvány által elismerve
Egyedül behoznyított biztos hatással **Rekedtség, köhögés, huruth és elnyálkásodásnál.**
Kapható 20 és 40 filléres csomagokban:
GRABER MIKSA és FIA fűszer-üzletében
Turóc-Szent-Mártonban.

Hirdetmény.

Ó. es. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindították

a XXII-ik m. k. államsorsjáték

rendezés. Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem közhasznú és jótékony célokra fog fordítani.
Ezen sorsjáték összes, 7891-ben megállapított nyereménye az alább következő táblaterv szerint 365,000 koronára rúgnak, és pedig:

1 főnyeremény 150,000 kor.	10 nyeremény 1,000 kor.
1 „ 50,000 „ 20 „ 500 „	1 „ 20,000 „ 50 „ 100 „
1 „ 20,000 „ 50 „ 100 „	1 „ 10,000 „ 100 „ 50 „
2 nyeremény 5,000 „ 1,000 „ 20 „	5 „ 2,000 „ 6500 „ 10 „

Az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki.
A húzás visszavonhatatlan **1901. évi június hó 28-án** Budapesten történik.

→ Egy sorsjegyet 4 koronával van megállapítva. ←

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottojévedéki igazgatóságánál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota), a helyi hatóságokhoz (megrendelt sorsjegyek ára postautalvánnyal előre beküldendő, továbbá: valamennyi posta, adó-, vám- és sóhivatálnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohány-tözsében és váltóüzletben.
Budapestben, 1901. évi január hó 2-án.

A m. kir. lottojévedéki igazgatóság.

1146. tk. 1901.

Hirdetmény.

Laszárk község volt urbelsői részére közösen kiadott legelő-illetéssel egyenként való felosztása folytán a laszárki telekkönyv részben átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárást a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével fogantatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-i alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §. a) és az 1891. XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzéseket, vagy az 1886. XXIX. t. c. 22. §. a) alapján történt törésket érvénytelenséget kimutathatják, e végből törésket kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1901. évi november hó 20-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbított záros határidő eltelte után indított törésket annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

b) hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §-nak esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívának, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1901. évi november hó 20-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbított határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3) hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különböznek azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kivált az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértné velük — ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16. §. a) alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatóságokhoz hat hónap alatt, vagyis **1901. évi november hó 20-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbított záros határidő eltelte után az átalakítások közbejött téves bevezetésből származó bármennyi igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvényes rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.
Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hiteltelőséggel bíró bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű mintaszerű másolatokat is csatolnak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvethetik.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság, Turóc-Szt.-Mártonban, 1901. évi május hó 2-án.

Medzihradsky kir. albiró.

409. tk. sz. 1901.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zníováraljai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pittner sz. Klein Mária-nak Lazcko Michéle Janos elneve irte végrehajtási ügyében a szklenő 103. sz. tjkvben A. I. 1—20. sor-sz. alatt foglalt, B. 8. t. alatt egészen Lazcko Michéle Janos nevére irt ingatlanra 1570 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlansg az 1901. évi június hó 1. napján d. e. 10 órakor Szklenő község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozők tartoznak minden egyes ingatlansg kikialtási árának 10%/-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kézhezve, vagy óvadékpénzben a bíróságnál lett előlegesen elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Zníováralján, 1901. évi március hó 1-én.

Dr. Bedó Béla kir. albiró.

1123. tkv. sz. 1901.

Hirdetmény.

I.

Folkusfalva község és Buora pusztá telekkönyvi birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletke képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

E czébből az átalakítási előmunkálatok hiteltesítésé és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. évi június hó 14-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hiteltesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatot előterjesztést kívánának tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött bizottsága előtt a kitűzött határrapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiraikat nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni irparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átírához telekkönyvi tulajdonos az átírázás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek;

4) azok, kiknek javára tényleg már megsztnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megsztnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyisntén az új bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törésket kérelmeznek, illetve, hogy törésket engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentességtől esznek.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság, Turóc-Szt.-Mártonban 1901. évi április hó 28-án.

Fekete, kir. táblai bíró

297—1901. szám.

Faarverési hirdetmény.

Az alább megnevezett, államilag kezelt erők birtokosainak a f. évben esedékes vágástertületein, zárt irásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés útján a következő fennmennyiség került értékesítés alá:

1. Prjekópán	314 db. fonnyatörzs 470 m ³ ;	3816.00 korona töértékben
2. Hájón	300 db. rudfa 1147	" " 806 " 4540.00 "
3. Csermosón	340	" " 272 " 1929.00 "
4. Andrásfalun	200	" " 571 " 4946.00 "
5. Szklabinán	322 " " 1334	" " 876 " 4920.04 "
6. Rudnón	" " " 100	" " 150 " 824.00 "
7. Bisztreskán	8 " " 397	" " 307 " 1817.00 "
8. Szt.-Mihályi r. k. pléb. dubovai hat.	" " " 50	" " 54 " 378.00 "
9. Tót-Prónai egyh. személyek	290 " " 531	" " 199 " 963.06 "
Összesen:	920 db. rudfa 4413 db. fonnyatörzs 3705 m ³ ;	23534.07 korona töértékben.

Az árverés **f. 6. május hó 20-án** d. e. 9 órakor Turóc-Szt.-Mártonban az alóli erdőrendnökségnek a magyarországi tót közm. egyesület beruházában lévő hivatalos helyiségben fog megtartatni, melyhez az árverezni szándékozők oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy zárt irásbeli ajánlatokat, melyekhez a becsár 10%/-a óvadékképp készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban esatolnandó, az árverés megkezdése előtt alólirot kezeihöz annál bizonyosabban nyújtsák be, mert a később érkezett ajánlatok, valamint a pót- és utóajánlatok a felajánlott vételár számokkal és betűkkel irandó ki. A vevő köteles ajánlatában nevé, lakhelyét, utolsó postáját olvashatón megjelölni s azt is kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti. Az árverési feltételek az alóli erdőrendnökségnél megtekinthetők.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1901. május hó 4-én.

Erdődi, m. kir. főerdész.

360. tik. sz. 1901.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zníováraljai kir. jbróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy köles. seg pénztár Zníón végrehajtatónak Hulla sz Mácz Katalin végrehajtást szenvedő eleni 1400 kor. tőkekövetése és jár. iránti végrehajtási ügyében, a zníoi kir. bíróság területén lévő Valcsán fekvő, a valcsai 267. sz. tjkvben A. I. 1. sor. 52. hr. sz. a. foglalt, a 46. sz. ház, udvar és kertből álló B. 5. t. a. 11/a részben Hulla sz. Mácz Katalin nevére irt ingatlanra 1100 korona megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi május hó 30. napján d. e. 10 órakor Valcsa község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becs. illete kikialtásiárának 10%/-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban kiküldött kezeltől letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegesen elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság. Zníováralján, 1901. évi február hó 20-án.

Bedó Béla, kir. albiró.

811. tk. sz. 1901.

Hirdetmény.

Valcsa község telekkönyvi birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletke képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás, a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

E czébből az átalakítási előmunkálat hiteltesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. június hó 14-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hiteltesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkvi végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, a kik a tkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatot előterjesztést kívánának tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határrapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okiraikat nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni irparkodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átírához tkvi tulajdonos az átírázás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek;

4) azok, kiknek javára tényleg már megsztnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megsztnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyisntén az új bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törésket kérelmeznek, illetve, hogy törésket engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentességtől esznek.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Zníováralján, 1901. április hó 21-én.

Bedó Béla, kir. albiró.